

— an detur exheredato injustè contra præteritum, qui avocavit hæreditatem, et in ea successit, dict. n. 3. — inofficiosi testamenti an per filium intentari possit, quando à patre habuit suam legitimam, n. 1, 2 et 7 l. 5 t. 8 part. 6. — Et quid si illam non habuit jure institutionis, vel si fuit sibi datus substitutus vulgaris, ibid. — Querela inofficiosi testamenti an detur filio, qui partem sibi in testamento relictam sine protestatione accepit, n. 4, 5 et 6 ibid. — Et an filius qui fuit relictus executor testamenti in quo fuit exheredatus vel præteritus, possit illud querelare, si accepit fideicommissariam vel esse executorem, dict. n. 4 dict. l. 5 tit. 8 part. 6. — Et an in dubio videatur jure institutionis sibi relictum, ibid. dict. n. 2 et n. 7 et 8. — Et quid si à patre minus legitima habuit, et prohibuit plus petere, an tunc possit querelare testamentum, vel agere ad supplementum prohibitionis non obstante, n. 9 dict. l. 5 tit. 8 part. 6. — Et quid si filius relictum minus legitima accepit, ibidem; et de hac materia vide infra in verbo SUPPLEMENTUM, etc. — Querela quando non habet locum, sed jus agendi ad supplementum, n. 9 supradict. — Et contra quem intentabitur istud jus agendi ad supplementum, n. 10 dict. l. 5 per text. ibi. — Querela inofficiosi testamenti non datur filio præterito, vel exheredato, qui agnovit tistamentum sui patris, gloss. l. 6 per illum text. ibi, tit. 8 part. 6. — Et si testamentum rescindatur per querelam, an legata et libertates in eo relictæ debeantur; et an filius qui fuerat hæres institutus debeat suam legitimam integram habere, gloss. l. 7 per text. ibi, tit. 8 part. 6. — Et quid si non rescindatur testamentum per querelam, sed per jus dicendi nullam, ibidem in n. 7. — Et quid si pater filium præterit, et neminem hæredem instituit, an tunc legata debeantur, ibidem. — Et an tunc institutio conservetur, saltem quoad quintam partem, quam testator cuilibet extraneo relinquere poterat, dict. n. 7 ad fin.

QUERELARI an possit filius testamentum patris in quo fuit institutus hæres in re propria ipsius filii, vel in re sacra, religiosa, vel simili, n. 6 l. 19 tit. 3 part. 6. — an possit testamentum patris in quo filius fuit sub casuali vel mixta conditione institutus, vel an illa rejecta valeat institutio, vel non, n. 3 l. 9 tit. 4 part. 6. — an possit testamentum, quando depos, vel alius, qui vult querelare primum locum in successione non obtinet, n. 4 l. 4 tit. 7 part. 6. — Querelare intra quantum tempus teneatur hæres mortem testatoris occissi, n. 7 l. 15 t. 7 part. 6. — Querelari, an et quando possit testamentum fratris per fratrem, gloss. l. 2 per text. ibi, t. 8 part. 6, et n. 3 l. 3 ibidem, et n. 4 l. 12 tit. 7 part. 6. — debet testamentum intra quinquennium, et an ante aditionem hæreditatis, gloss. l. 4 ibid.

QUÆSTIO, vide infra in verbo TORTURA.

QUÆSTIO STATUS licet differatur in bonis maternis, vel fraternis in tempus pubertatis, non tamen datur Carboniana bonorum possessio, n. 3 l. 7 tit. 22 part. 3. — dominii, an possit referri præscribenti rem aliquam cum mala fide per triginta annos, si ab invasore, vel commodatario, vel locatore illam recuperare velit, n. 5 et 6 l. 21 tit. 29 part. 3. — feudalis quando per dominum

feudi, quando verò per pares curiæ, et quando per judicem ordinarium judicari et discerni debeat, n. 1, 2, 3, 4 et 5 per text. ibi, l. 11 tit. 26 part. 4. — Quæstor antiquitus quis dicitur, hodie eum appellamus *Chancellor*, vide n. 1 leg. 4 tit. 7 part. 2, et ejus officio, ibid. — an sit major cancellario, et quinque modis dicitur quæstor, ibid.

QUILIBET de populo habet actionem super pascuis publicis, et videtur procurator in rem suam, n. 1 in princ. et n. 1 l. 10 tit. 11 part. 3.

QUINTA pars bonorum ab ipso patre in vita, vel in morte donari potest, n. 8 in princ. l. 8 tit. 4 part. 5. — Et quid si pater in vita sua fecit aliquas modicas donationes, an tempore mortis illæ veniant in consideratione ad diminuendam quintam partem bonorum, quam legavit pro anima, vel alciui, ibid. — Et an fructus quos habent parentes ex rebus suis tempore mortis suæ, an illi possint ab eo legari ultra quartam partem bonorum, an verò illi in dicta quinta computari debeant, dict. n. 12. — Quinta, quam pater legare potest, an intelligatur esse de proprietate rerum, an verò etiam de fructibus, ibid. — Quinta pars bonorum, si à testatore alicui extraneo legetur, si ipse fundum hæreditarium velit emere, an excludatur à consanguineis defuncti, qui habent jus retrahendi pro tanto; an verò ipse propter quintam, quam habet dicatur consors in hæreditate, n. 2 q. 3 l. 53 t. 5 p. 5. — patris non est legitima filiorum, sed potest cuicumque dari, num. 10 l. 17 t. 1 part. 6. — Et an ista taxatio legitimæ teneat respectu ecclesiarum, et clericorum, ibidem. — Quinta pars, quam hodie pater cuilibet legare potest, si filius illam restituerit alicui de voluntate patris, an ex ea filius Trebellanicam deducere possit; et quid in patre restituente tertiam partem bonorum filii, n. 23 l. 12 tit. 5 p. 6. — Et an si testamentum, in quo aliquis extraneus fuit hæres institutus, rumpatur ex aliqua causa, conservetur institutio saltem in quinta parte, quam testator cui velit relinquere poterat, n. 7 ad fin. l. 7 tit. 8 part. 6. — Et impensæ funeris debent de quinto bonorum deduci, et quando, n. 4 l. 2 tit. 11 part. 6. — Quinta pars hæreditatis potest à patre filio spurio relinqui, etiamsi sit filius multum dives, n. 3 cum aliis ibi, l. 10 et gloss. l. 11. t. 15 et n. 11 et 12 l. 4 tit. 5 part. 6.

QUI PRIOR est tempore, in quibus obligationibus sit aliis omnibus præferendus, n. 3 l. 75 tit. 18 part. 3.

QUITATIONE non obstante, si rationes legitimæ redditæ non sunt, iterum reddi debent, n. 2 l. 14 tit. 18 part. 3. — Quitatio, de hoc vide supra in verbo LIBERATIO.

QUOD à pluribus agitur, facilius cognoscitur, et declaratur, n. 1 in fin. l. 5 tit. 17 part. 3. — Quod quisque juris in alium statuit, ipse eo jure uti debet, n. 3 per text. ibi, l. 25 tit. 22 part. 3.

R

RAPINA est unum genus malfetriæ, n. 1 l. 11 tit. 25 part. 4. — si facta sit in aliquo termino, an civitas, vel dominus terræ ad emendam damni teneatur, et quando;

et quid in gubernatoribus, vel iudicibus perpetuis, vel in temporalibus, qui prohibere potuerunt, n. 7 et 8 l. 4 tit. 7 part. 5. — an dicatur, quando exactor tributorum illud exigit sciens injustum, n. 6 l. 9 tit. 7 part. 5. — quid sit propriè, et an pro ea detur actio vi bonorum raptorum, licet vis non intervenerit, n. 1 in proem. t. 15 part. 7, et gloss. l. 1 ibid. — Et quis admittatur ad accusandum aliquem de rapina, vel non, gloss. l. 2 ibid. per illum text. — Qualiter agatur pro rapina contra raptorem, et ad duplum, vel triplum, n. 1 l. 3 per text. ibi, tit. 15 part. 7. — Rapina servi qualiter punienda sit, et quid si dominus de ea conscius sit, n. 1, 3 et 4 l. 4 per text. ibi, tit. 15 part. 7. — Et an et quando domini teneantur pro rapina famulorum suorum, vel pro ipsorum delicto, n. 5 dict. l. 4 per text. ibi.

RAPTORES manifesti, et quid judicialiter convinci possunt, in loco sacro sepeliendi non sunt, n. 2 l. 10 t. 15 part. 1. — Rapiens uxorem alicujus de publico lupanari non debet puniri per statutum dicens: si quis uxorem alicujus rapuerit, capite puniatur, n. 1 l. 15 t. 11 p. 2. — Raptores ex naufragio, an sint excommunicati, n. 3 in fin. l. 1 tit. 15 part. 7. — vel ejus hæredes qualiter teneantur pro rapina facta, n. 4 et 5 l. 2 ibid. — Et de pœna raptorum, et qualiter pro rapina contra eos agatur, gloss. l. 3 per text. ibi, tit. 15 part. 7. — Raptores si sint servi, qualiter puniantur, et quid si dominus de rapina conscius, n. 1, 3 et 4 l. 4 per text. ibi, t. 15 p. 7. — Et an et quando domini teneantur pro rapina famulorum suorum, vel pro ipsorum delicto, n. 5 dict. l. 4 per text. ibi. — Raptores an dicantur illi, qui sine vi suis persuasionibus, et blanditiis inducunt mulieres ut secum immisceant, et qualiter isti puniantur, et quando voluntas mulieris sit in consideratione, n. 3 l. 2 per text. ibi, tit. 19 part. 7. — meretricum, quando veniant puniendi, vel non, n. 7 dict. l. 2 per text. ibi. — à quibuscumque accusari possunt, et quando, et qualiter, n. 1 l. 2 per text. ibi, tit. 20 part. 7. — virginum vel aliarum per vim qualiter puniantur, et quando: et plura de hoc vide in gloss. l. 3 ibidem per illum text. — Et an solus raptus sine commixtione sufficiat, ut quis tamquam raptor puniri possit, ibidem in n. 2. — Raptor si cum rapta matrimonium contraxerit, an à pœna liberetur, n. 3 l. 3 supradict. — Et an tunc bona raptoris, quæ raptæ applicata fuerunt, ipsa amittat, vel non, ibid. — Et an sponsus rapiens sponsam puniatur pœna raptoris, et quando, n. 3 l. 3 per illum text. tit. 20 part. 7.

RAPTUS qualis sit punibilis, vel non, n. 3, 6 et 7, l. 2 per text. ibi, tit. 19 part. 7. — meretricis an sit punibilis, et quando, n. 7 leg. 2 per illum text. tit. 19 p. 7. — à quocumque accusari potest, et quando, et qualiter, n. 1 leg. 2 per text. ibi, tit. 20 part. 7. — mulierum per vim qualiter puniatur, et quando, et plura de hoc vide in gloss. leg. 3 tit. 20 part. 7. — Et an solus raptus sine commixtione sufficiat, ut quis tamquam raptor puniri possit, ibid. in n. 2. — Raptus an committatur in sponsa de præsentibus, vel in uxore, n. 5 dict. l. 3 tit. 20 part. 7.

RAPTA si cum raptore matrimonium contrahat, amittit bona raptoris, quæ sibi propter raptum fuerant applicata, n. 3 l. 3 per text. ibi, tit. 20 part. 7.

RASURA vitiat privilegium, et quando in loco suspecto esse videatur, n. 6 l. 44, et n. 8 l. 111 tit. 18 part. 3. — Et an credatur notario dicenti se cancellasse, vel rasuram fecisse, et quando ista attestatio necessaria non sit, ibidem. — Rasura, seu cancellatio qualis vitiet testamentum, n. 5 cum sequent. l. 2 per illum text. tit. 14 part. 6.

RATIHABITIO in legitimatione filii, quia à principio in sua legitimatione non consensit, quid operetur, num. 9 l. 4 tit. 15 part. 4. — absentis, an aliquid operetur, quando negotiorum gestor emit nomine absentis, non suo, n. 1 l. 48 tit. 5 part. 5. — an habeat locum in facto falsi nuntii, dict. n. 1 dict. l. 48. — retrahitur, et mandato comparatur, n. 2 ibid. — Ratificari an possit dominus, quod alius fecit nomine ipsius; et an possit agere ad pretium rei venditæ nomine suo, vel quod alius à debitore suo exegit, n. 4 et 6 l. 54 tit. 5 part. 5. — Ratihabitio constituit tuum negotium, quod ab initio tuum non erat, n. 1 l. 52 tit. 12 part. 5. — domini, an sufficiat, quando servus, qui ab aliquo fuit institutus hæres si re licentia domini hæreditatem adivit, n. 4 l. 15 t. 6 p. 6. — Prælati, vel capituli de per se, an damnificet ecclesiam, n. 4 l. 17 tit. 10 part. 7.

RATIO propter quam festinandum est ad pœnitentiam, n. 3 l. 22 tit. 4 part. 1. — testis in dicto suo qualis esse debet, et ratio quæ continet idem, quod dictum, nihil valet, n. 8 l. 26 tit. 16 part. 5. — est tota virtus probationis, n. 9 dict. leg. 26. — est optimus legis clypeus, n. 3 l. 8 tit. 1 part. 1. — et an executores testamentarii teneantur reddere rationem de gestis, et quando, et quibus, n. 5 l. 5 per text. ibi, tit. 10 part. 6. — Et an Episcopus, qui fuit executor, coram iudice ordinario conveniri debeat, ut rationes reddat, ibid. n. 6.

RATIONES ubi sufficienter, et legitime redditæ non sunt, quitatio à debito nihil operatur, n. 2 l. 14 t. 18 p. 3. — reddituum civitatum et locorum, quibus dandæ sint, n. 7 l. 9 tit. 19 part. 3. — si ab aliquo redditæ sint, et ipse à domino habeat liberationem, an talis liberatio se extendat ad species furto sublatas, vel ad ignorata, vel occulta, et quando, et quibus, et qualiter, n. 2, 3, 4 et 5 l. 30 per text. ibi, tit. 11 part. 5. — qualiter à fratre reddi debeant fratri, cum veniunt ad divisionem, si ejus frater administravit res, et bona fratris sui, n. 3 l. 26 t. 12 part. 5.

RATIO NATURALIS æquivaleret legi, et lege deficiente allegari potest ratio naturalis, num. 3 l. 8 t. 1 part. 1, et n. 2 in fin. l. 6 tit. 4 part. 3.

REALIS CAPTURA, vide in verbo CAPTURA REALIS.

REACCUSARE quando possit accusatus de crimine majori, et qualis causa prius finiatur, n. 1 l. 4 t. 10 p. 3. — Et quid si primò accusans, suam vel suorum injuriam prosequatur, n. 4 l. 4 tit. 10 part. 3. — Reaccusare an possit ille, qui de crimine accusatus fuit, pendente adhuc accusatione, n. 3 cum seq. l. 4 per text. ibi, t. 1 part. 7. — Et an ubi quis accusare non potest, possit officium iudicis implorare, ut crimen puniatur, d. n. 3 ad fin. — Reaccusare an possit quis prosequendo suam, vel suorum injuriam, dict. n. 6 dict. l. 4 per text. ibi, et an propter hoc supersedeatur in accusatione prima,